



دوره مقدماتی
سیستم مدیریت محتوای

دروپال

قویترین و امن ترین نرم افزار متن باز برای
ایجاد سامانه های تحت وب

مقدمه

بعد از ۱۵ سال که از ظهور پدیده‌ای به نام وب می‌گذرد، همه در انتظار تعامل با سایت‌های غیرایستا هستند، اما هنوز خیلی از شرکت‌ها و سازمان‌ها برای راه‌اندازی سایت خود از ابزارهای دهه‌ی ۹۰ استفاده می‌کنند. نتیجه‌ی این کار، کوهی از صفحات ایستاست^۱ که نیاز به به‌روزرسانی‌های مکرر و دستی دارند، روشی که به طور قطع، راه درستی برای ایجاد و راهبری یک شرکت یا کسب و کار نیست. در عوض، راه دیگری پیش روی شماست: استفاده از سیستم‌های مدیریت محتوا^۲. در این روش اطلاعات در بانک‌های اطلاعاتی ساختاریافته ذخیره شده و برای به‌روزرسانی‌های مکرر بهینه می‌شوند. بیشتر از نیمی از این سیستم‌ها متن باز و بدون هزینه هستند. در میان برترین سیستم‌های مدیریت محتوا، نام دروپال می‌درخشد. دروپال سیستمی است که در بیشتر سازمان‌ها و شرکت‌های متوسط و بزرگ که احتیاج به ثبات، انعطاف، سرعت و کارایی بالا دارند، مورد استفاده قرار می‌گیرد. ساختار باز دروپال و استفاده از هزاران ماژول آزاد (بدون هزینه) که هم‌اکنون در دسترس است، همچنین ماژول‌های بسیاری که هر روز به این جمع اضافه می‌شوند، این سیستم را بسیار توسعه‌پذیر کرده است.

درباره‌ی دروپال

نخستین بار در سال ۲۰۰۰، دانش‌آموزی بلژیکی به نام دریس باتارت^۳ اولین نسخه‌ی دروپال را به عنوان یک تابلوی اطلاعات اینترنتی^۴ برای ارتباط با دوستان خود ایجاد کرد. در طول چند سال نسخه‌ی او به عنوان یک پروژه‌ی متن باز مورد علاقه‌ی توسعه‌دهندگان و مدیران سایت‌ها بود و آن‌ها از این نرم‌افزار برای امور روزانه استفاده می‌کردند. سال ۲۰۰۴ و در ببحوجه‌ی انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، چندین سایت کمپین انتخاباتی هوارد دین^۵ با استفاده از دروپال راه‌اندازی شد که رشد شگفت‌انگیز و محبوبیت دروپال را به دنبال داشت. پس از آن بود که دروپال بعد از کرنل لینوکس^۶، عنوان دومین پروژه‌ی متن باز جهان را از آن خود کرد. حال که صحبت از لینوکس به میان آمد، جالب است بدانیم که دروپال از بسیاری از اهداف، روش‌های کاری و الگوهای موفق لینوکس در بازار بهره برده است.

دروپال تحت لیسانس GNU است که به شما تضمین می‌دهد با اتکا به خود، مطابق با نیازهایتان و بدون صرف هیچ هزینه‌ای آن را تغییر داده و سفارشی‌سازی کنید. امروزه دروپال با زندگی اقتصادی هزاران سازمان درآمیخته است و گروه‌هایی که مشغول توسعه لینوکس و دروپال هستند با فعالیت زیاد خود سعی بر آن دارند تا با حفظ کیفیت و توان این سیستم‌ها، درخواست‌های این سازمان‌ها را برطرف کنند. دروپال در سال‌های اخیر به خاطر مقبولیت سیستم‌های مدیریت محتوا برای توسعه سایت‌های اینترنتی جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است، هرچند که رقبای آن یعنی جوملا^۷ و وردپرس^۸ هم پیشرفت بسیار چشمگیری داشته‌اند و در مقایسه با دروپال، هرکدام توانسته‌اند تعداد بیشتری از سایت‌ها را از آن خود کنند، اما هر زمان که حجم و اندازه‌ی سایت، پیچیدگی، راندمان بالا برای ترافیک زیاد و امنیت مورد نظر سایت‌ها بوده، گزینه‌ای به غیر دروپال به ذهن نرسیده است.

¹ Static

² CMS(Content Management Systems)

³ Dries Buytaert

⁴ Web Board

⁵ Howard Dean

⁶ Linux Kernel

⁷ Joomla

⁸ Wordpress

ابزار ایجاد و توسعه دروپال

دروپال کاملاً با زبان PHP نوشته شده و بسیار شفاف و همراه توضیحات است، گرافیک آن نیز توسط CSSها راه‌اندازی می‌شود. بنابراین شما می‌توانید به راحتی با استفاده از یک ویراستار متن⁹ و یک نرم‌افزار استاندارد مدیریت فایل‌ها کار خود را پیش ببرید. هرچند بیشتر توسعه‌دهندگان دروپال از نرم‌افزارهایی مانند **adobe Dreamweaver, eclipse, Aptana Studio** و... استفاده می‌کنند که موجب سهولت کار می‌شود.

اما از نظر سخت‌افزار باید گفت که بیشتر سخت‌افزارهای مدرن امروز می‌توانند نیازهای دروپال را برطرف کنند. این‌که از چه سیستم عاملی استفاده می‌کنید، نکته‌ی پراهمیتی نیست، اما به خاطر داشته باشید دروپال بهترین عملکرد را روی سیستم عامل لینوکس دارد. بنابراین صرف‌نظر از سیستم عاملی که استفاده می‌کنید، به یک **AMP Stack** نیاز خواهید داشت که در حقیقت ترکیبی از وب سرور آپاچی¹⁰، برنامه‌ی بانک اطلاعاتی **MySQL** و زبان برنامه‌نویسی **PHP** است که هر سه‌ی آن‌ها مانند دروپال متن باز بوده و پشتیبانی بسیار خوبی دارند.

آپاچی محبوب‌ترین وب سرور در دنیاست که با اختلاف زیاد نسبت به بقیه‌ی وب سرورها، حدود دو سوم از میلیون‌ها سایت پرتراфик جهان را میزبانی می‌کند.

MySQL نیز محبوب‌ترین سیستم بانک اطلاعاتی موجود در جهان است و زبان برنامه‌نویسی **PHP** که بر روی میلیون‌ها وب سرور نصب شده که بیشتر از دوهزارسایت را می‌گردانند.

تنها نرم‌افزار دیگری که لازم دارید، خود دروپال به همراه ماژول‌هایی است که بر اساس طراحی شما انتخاب شده‌اند. بسیاری از امکانات سایت‌های طراحی شده با دروپال، در هسته‌ی دروپال موجود نیست، اما می‌توان آن‌ها را به کمک افزونه‌هایی به نام ماژول به هسته دروپال اضافه کرد.

دروپال و ماژول‌های آن همگی بدون هزینه و به صورت متن باز در نشانی **drupal.org** در دسترس هستند.

مزایای دروپال

دروپال یک نرم‌افزار آزاد و متن باز است، عملکردش به کمک ماژول‌های آن توسعه داده می‌شود و روی وب سرور آپاچی، بانک اطلاعاتی **MySQL** و زبان برنامه‌نویسی **PHP** ایجاد می‌شود. همچنین می‌دانید که دروپال انتخاب بسیاری از سازمان‌ها برای ایجاد سایت‌های پرتراфик است و...

اما یک سوال مهم این است که دروپال واقعاً تا چه اندازه توانایی دارد؟

بعد از این‌که مدت زمان زیادی با دروپال کار کنید، به بهترین وجه به نقاط قوت و چالش‌های دروپال پی خواهید برد.

بازده دلیل انتخاب دروپال برای ایجاد سایت‌های سازمانی

۱. **سرعت توسعه:** هسته‌ی انعطاف‌پذیر دروپال، تعداد زیاد ماژول‌های در دسترس و سرعت راه‌اندازی، بدین معنا که بیشتر وقت

ما برای تهیه کردن بسته‌ها صرف خواهد شد و نه برای طراحی و توسعه آن‌ها از ابتدا.

۲. **هزینه:** دروپال نرم‌افزاری آزاد است که هم هسته و هم ماژول‌های آن در **drupal.org** بدون هزینه در دسترس هستند و

احتیاجی به خرید و یا تهیه‌ی لایسنس برای دسترسی به آن‌ها نیست. بعضی از این ماژول‌ها (به خصوص ماژول‌هایی مانند

⁹ Text editor

¹⁰ Apache

- Ubercart و CiviCRM که برای ایجاد فروشگاه‌های اینترنتی و سیستم‌های مدیریت ارتباط با مشترکین استفاده می‌شوند)، به راحتی جایگزین نرم‌افزارهای می‌شوند که هزینه‌ی آن‌ها به صدها هزار دلار می‌رسد.
۳. **مقیاس‌پذیر بودن^{۱۱}**: دروپال به تعداد زیادی از سایت‌هایی که بین صدهزار سایت برتر دنیا هستند قدرت بخشیده است.^{۱۲} دروپال امکان مقیاس‌پذیری را هم به صورت افقی (پخش کردن لود روی سرورهای مختلف) و هم به صورت عمودی (ارائه‌ی چندین سایت از طریق یک سرور در حالت نصب multisite) داراست.
 ۴. **انجمن دروپال**: بیش از ۷۰۰ نفر در ایجاد هسته و توسعه‌ی آن همکاری فعال دارند و مجامع دروپال هر ۶ ماه یک‌بار با حضور بیش از ۱۴۰۰ نفر از اقاصا نقاط جهان در شهر واشنگتن شکل می‌گیرد. سایت دروپال محل ارتباط بیش از ۶۳۰ هزار نفر از علاقه‌مندان و متخصصان دروپال است که در حال نگهداری، توسعه و استفاده از آن هستند.
 ۵. **ماژول‌ار بودن**: معماری دروپال از سیستم فضای نامی عملکردی جهت جلوگیری از تداخل بین ماژول‌ها و هسته‌ی دروپال استفاده می‌کند. بنابراین ماژول‌های سفارشی که شما یا دیگران ایجاد می‌کنید، به هیچ‌عنوان مشکلی برای نسخه‌ی نصب شده به وجود نخواهد آورد.
 ۶. **توسعه‌پذیری**: انجمن فعال توسعه‌دهندگان دروپال چیزی بیش از دوهزار ماژول را برای نسخ مختلف دروپال پشتیبانی کرده و هر روز ماژول‌های جدیدی را به آن اضافه می‌کنند.
 ۷. **امنیت**: مطابق با آمار موجود، دروپال در زمینه‌ی رفع اشکالات امنیتی بین بهترین‌های این صنعت جا دارد. هنگام نگارش این متن، Securia که یکی از معروف‌ترین آژانس‌های نظارت بر آسیب‌پذیری است، به دروپال رتبه‌ی ۱۰۰٪ داده که به معنای بدون نقص است. جالب است بدانید که در همین هنگام، وردپرس رتبه‌ی ۷۸٪ را به دست آورده بود.
 ۸. **رواج**: دروپال یک تکنولوژی زنده است، بنابراین بلافاصله بعد از این‌که تکنولوژی جدیدی در دنیا مطرح شده و علاقه و نظر استفاده‌کنندگان را به خود معطوف می‌کند، ماژول‌های مربوط با آن نیز در دروپال ایجاد می‌شوند و در دسترس عموم قرار می‌گیرند. برای مثال، هم اکنون بیش از ۳۵۰ ماژول برای ادغام و یکپارچه‌سازی دروپال با سیستم‌های دیگر^{۱۳} موجود است.
 ۹. **استانداردسازی**: دروپال بر اساس استفاده از سخت‌افزارها، نرم‌افزارها و تجربه‌های موجود طراحی شده است. دروپال به زبان PHP و به صورت ساده و بسیار روان نوشته شده و ساختار بانک اطلاعاتی مورد استفاده در آن نیز همان استاندارد SQL است.
 ۱۰. **قابلیت استفاده‌ی مجدد^{۱۴}**: سیستم هوک دروپال که به بهترین نحو تعریف شده، این امکان را مهیا کرده که نرم‌افزار یا ماژولی که برای یک سایت مبتنی بر دروپال ایجاد شده، به راحتی روی دروپال مشابه قابل استفاده مجدد باشد. محتوا به صورت جداول استاندارد SQL ذخیره شده و به راحتی می‌توان آن را به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم، توسط نرم‌افزارهایی مانند ماژول Views^{۱۵} صادر کرد.
 ۱۱. **بهینه‌سازی برای موتورهای جستجو**: مطمئناً دروپال یکی از بهترین دوستان موتورهای جستجو^{۱۶} است. هریک از اجزای دروپال به بهترین وجه برای استفاده‌ی بهینه‌ی بازدیدکنندگان و موتورهای جستجو بهینه شده‌اند.

¹¹ scalability

¹² ویکیپدیا از دروپال برای سرویس دوشیون خود استفاده می‌کند که در مقابل بیش از ۲۰ هزار هیت در ثانیه پایداری نشان داده است

¹³ Third-party

¹⁴ reusable

¹⁵ export

¹⁶ Search engine friendly

چگونه پورتال های قدرتمند و امن بسازیم

سرفصلهای دوره :

۱. آشنایی با سیستمهای مدیریت محتوا
۲. آشنایی با مفاهیم اولیه
۳. نصب و راه اندازی
۴. ایجاد و مدیریت محتوا
 - محتوای سفارشی Fields CCK
۵. مدیریت کاربران
۶. مدیریت منوها
۷. نحوه کار با نمایه ها Views
۸. نحوه کار با بلوک ها Block
۹. آشنایی و استفاده از ماژول های دیگر
 - ماژول نظر سنجی Poll
 - ماژول انجمن Forum
 - ماژول بلاگ Blog
 - ماژول پرسش های متداول FAQ
۱۰. آشنایی با سیستم طبقه بندی Taxonomy
۱۱. مدیریت پوسته ها
۱۲. راه اندازی ماژول های مورد استفاده دیگر
 - Google Analytic
 - Gmap
 - پیکر بندی
 - چند زبانه سازی
 - تاریخ فارسی
 - ...

مدت زمان دوره :

۲۸ ساعت - ۴ روز
برای اطلاعات بیشتر با بخش آموزش تماس
حاصل فرمایید .



امروزه پورتال، محلی برای ارائه متمرکز اطلاعات سازمان، کنترل مرکزی زیرسایتها و در عین حال آرشیوی جهت دسترسی یکپارچه و مجتمع به اطلاعاتی از قبیل آرشیو اخبار و سایر مستندات است.

قوانین اطلاع رسانی و حوزه عملکرد کاربران و مسوولان پورتالها و همچنین ارتباطات میان آنها، از طریق پورتال مرکزی قابل تعریف و کنترل است. در یک پورتال می توان سایت های زیرمجموعه را بسته به امکانات و تنظیمات مورد نظر تولید کرده و در مواقع لزوم این سایتها می توانند توسط مسوولان مربوطه به صورت مستقل نگهداری، به روزرسانی و مدیریت شوند. آنها دارای یکپارچگی مرکزی اطلاعات و نظام واحد کاربری هستند و باهم در تعامل اطلاعاتی بوده و مستقیماً و یا به صورت گروهی با پورتال مرکزی و پورتال واحدهای هم عرض در ارتباط هستند. با استفاده از امکانات اکثر پورتالها می توان در کنار حفظ استقلال کاری هر پورتال، با در نظر گرفتن پیوستگی اطلاعاتی، پورتال های متعددی را راه اندازی کرده و در اختیار مخاطبان قرار داد.

دروپال به عنوان یکی از قوی ترین و امن ترین نرم افزارهای متن باز برای تولید پورتال های مورد نظر با داشتن بزرگترین انجمن توسعه دهندگان بالغ بر ۱۴،۰۰۰ توسعه دهنده و در حدود ۱۳،۸۰۰ ماژول، سهمی در حدود ۱/۵ درصد سایت های موجود را در اختیار خود دارد که می توان از میان آنها به پورتال کاخ سفید و شرکت سیمان تک اشاره کرد.



شرکت کارپارادیجیتال
مشاوره ، تحقیقات ، طرح و اجرای شبکه های ارتباطی و
برگزارکننده دوره های آموزشی

تهران : خیابان ملاصدرا، بعد از خیابان شیخ بهائی ، ساختمان فردوس ،
پلاک ۲۴۲ ، طبقه ۲ ، واحد ۳
تلفن : ۸۸۶۱۲۹۷۹ (۱۰ خط) نمابر: ۸۸۰۶۵۲۲۲
پست الکترونیکی : TTC @Cdigit.com
www.Cdigit.com